

naar de brief van 31 december 1762 verwezen. Het kwam nog niet tot een openlijke breuk. Sindsdien kwamen er geen berichten binnen. De rijpe vruchten van de specerijbomen die in de Mabase districten zijn vernietigd, worden volgens de geheime brief van 1 juli 1762 verbrand en de commissianten moeten daarop de eed afleggen. Men is het met Heren XVII eens dat de inlander rechtvaardig behandeld moet worden. De Hoge Regering gaat de lagere diennaren daarin voor. [fol. 19] Zij maant daartoe aan en toont verontwaardiging als men zich daaraan niet houdt. De gewezen resident te Gorontalo Thomas Thornton deed hierin niets strafbaars en is, zoals in de brief van eind december 1760 vermeld, van vervolging ontslagen. Daar er in de brief uit Ternate van eind juni 1761 weer beschuldigingen tegen hem zijn geuit, heeft hij desgevraagd op 9 februari 1762 daarop geantwoord. Dit was onvoldoende en daarom is het bestuur om nadere informatie gevraagd. Deze is nog niet ontvangen. De geringe verwerving van goud, in het bijzonder in Parigi, [fol. 20] wordt zeer speculatief toegeschreven aan het gebrek aan oude dubbeltjes van 8 duiten het stuk, maar deze zijn niet besteld. Er zou daar ongevraagd in voorzien zijn met het besluit deze munten te zenden, maar naderhand kon men die niet bemachtigen. Dat was een goede zaak)

--- omdat, wanneer men diergelijke oude dubbelde stuivers kwam te accepteren, zulks maar een deure tot veel kwaad zoude openen met die niet alleen onder het nieuw payement te vermengen, maar zulks ook aanleiding zouden geven om al de biljoen verklaarde munt herwaards van alle kanten in, en de gangbare speciën uit te voeren.

Ook zoude deze oude dubbeltjes niet hoger berekend zijn geworden als tegen 8 duiten ieder, ingevolge der ministers brief van den 30^e april 1761, wijl den inlander aan dezen oord zig niet kreund, of kennis heeft van de intrinsicque waarde der speciën, maar zig alleen regeld naar de oude gewoonte.

Fol. 20r-v.

(Heren XVII konden geen inzicht krijgen [fol. 21] in de winstrekening van Ternate over 1759/60, omdat de lijst van restanten per eind augustus 1759 niet naar Nederland werd gezonden. Dit is des te meer ergerlijk, daar per circulair bevel van 20 juni 1757 aan alle kantoren die geen papieren rechtstreeks naar Nederland kunnen sturen, is opgedragen alle resoluties en bijlagen in drieboud naar Batavia te zenden, waarvan dan twee naar Heren XVII kunnen gaan. Die lijst ontbrak dus, maar dat is te Batavia niet na te gaan. Ze gaat nu mee en ook nog de latere lijsten van restanten voor zover aanwezig. Tevens is het bestuur nogmaals bevolen om conform de brief van 10 december 1758 bij bestellingen van waren en andere goederen steeds de afzet en de voorraden op te geven. Dit was in de laatste brief van 1762 nagelaten. [fol. 22])

MAKASSAR

Het is niet de schuld van Batavia dat het bestuur klaagt over tekort in lengte en breedte van het Sadras guinees dat daar in 1759 werd aangevoerd, maar van de kantoren waar het is ingekocht. Wat men voor de kantoren waar textiel wordt afgezet bestelt, wordt te Batavia als zodanig gefactureerd en ongeopend doorgezonden. Aan de uitvoering van de opdracht om daarop toezicht te houden zal bijdragen dat op 24 juni 1763 werd besloten om aan de inkopers een vergoeding op te leggen voor het wederom ondermaatse Coromandelse textiel. Op 8 augustus is besloten om van partijen van meer dan 50 pakken één of twee pakken te onderzoeken [fol. 23] op kwaliteit en maat. Hopelijk krijgt dit de goedkeuring van Heren XVII, evenals dat er onder het Bimase sapanhout geen wortels worden geduld. Die zijn volstrekt waardeloos. Dit verbod zal herhaald worden en de administrateur van Onrust is bevolen om rapport te doen, zodat bij afwijkingen de inkopers een vergoeding kan worden opgelegd. Om te zorgen dat dit geen voorwendsel is om de inlander af te persen, zal ter ondersteuning van de brief van gouverneur Cornelis Sinkelaar aan de resident te Bima bericht worden dat bij inzameling geen kleine stukjes weggenomen hoeven te worden, als ze maar niet al te klein of struikjes zijn. Er is geen reden tot klagen over de levering van lijfeigenen. Hoewel er op de bestelling voor 1761 van 400 stuks 65 te weinig zijn gezonden, zijn er